

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: B'ergen 4-0807 — 4-0237. Тел. У. Н. Союз: B'ergen 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ЗАПЕВНИЛИ ПОНОВНО СИЛУ РОБІТНИЧОМУ ЗАКОНОВІ ТЕФТА-ГАРТЛІ

Вашингтон, 4 травня. — Палата репрезентантів рішила ще раз відбутися голосування над законопроектом Вуда, який учора дістав більшість голосів палати. При поновленні голосування перемогли прихильники адміністрації і уневажнили був Вуда 212 голосами проти 209. На підставі вислідів голосування законопроект Вуда відіслано до поновного розгляду в комісії, однак це не спинить сенату від самостійного голосування над цим законопроектом. Як довго не буде прийнятий новий закон, так довго останется в силі теперішній закон Тефта-Гартлі. Конгресмен Лесінскі заповів, що він підготує новий законопроект, приєднаний для цілої демократичної групи в палаті репрезентантів, а прихильники сенатора Тефта зголосили новий законопроект, який затримує найважливіші постанови теперішнього робітничого закону. Докищо серед прихильників адміністрації запанувала радість, що президент Труман вийшов непереможеним з боротьби за знесення закону Тефта-Гартлі, за чим він побивався підчас передвиборчої кампанії. Провідники зорганізованого робітництва висловлюють те, що треба прийняти законопроект Гюга Сімса, який перепав перед голосуванням над билим Вудом. Бил Сімс має деякі постанови, подібні до основних постанов у билі Вуда.

НЕФАРМЕРСЬКІ РОБОТИ МАЛЮТЬ

Вашингтон. — Бюро Цензу оприлюднює звіт робітничого руху в квітні, в якому сказано, що того місяця кількість станків праці на фармах зростає на 427,000, а кількість робітничих діячів у фабричних і інших підприємствах зменшилася на 250,000. Згадуючи про зайняття на фармах, бюро твердить, що всесітні кількість робітників на фармах не дівилася в квітні до стану з попереднього року, коли то фарма дали працю 700,000 сезонних робітників. Цю недостачу пояснюють несприятливою погодою цієї весни. Загальне число безробітників у тижні, який скінчився 9 квітня, виносило 3,016,000, тобто на 151,000 менше ніж було в тижні, який покінчився 12 березня, а 205,000 менше ніж за останній тиждень в місяці лютім. З кінцем лютого було 3,221,000 безробітних. В першій тижні квітня було затрунених працею 57,819,000 осіб, а в тому самому часі минулого року було затрунених 58,330,000 осіб на цілій території Злучених Держав. Бюро Цензу твердить, що є надія, що число затрунених людей зростає бжучого року, як тільки поправиться погода, а зрештою теперішня кількість безробітних не дає підстави до побоювань за економічний стан нації.

ПРОДАЛИ НА ЛПЦІТАЦІ КОМУНУ З 1843 Р.

Фаланкс, у стеїтї Нью Джерзі. — Тут продано на ліцїтаці рещту землі й домів з комунїстичної громади заложеної в 1843 р. Тодї коло 200 добровольців закупило 600 акрів землі на комунїстичний експерїмент, але вже в 1854 р. він

КОМУНІСТИ ПІДГОТОВЛЯЛИ ОПАНУВАННЯ ЗАЛІЗНИЦЬ В АМЕРИЦІ

Нью Йорк. — Замаскований агент Федерального Бюро Інвєстїгації, Тамес А. Йонглов, який випроводж чотирьох років працював в комунїстичних організаціях як член партії, виявив на судї проти комунїстичних провідників у Нью Йорку, що комунїстичний провід в Америці звернув спеціальну увагу на опанування залізничних робітників для підготовки революційного перевороту в Злучених Державах. У рр. 1945-46 комуністи улаштували „виховний курс" в Ст. Луїс, на якому навчали, що „голосування не доведе до соціалізму і до цього треба насильної акції", як це сказав лектор Доглес МекЛед, адвокат зі Ст. Луїс. На зібранні в Ст. Луїс у червні 1946 р. комуністичний організатор залізничних робітників Отто Вангерін заявив, що всі члени партії мусять стати за „концентрацію" в залізничних підприємствах. Вангерін навіяв слова Леніна, який казав, що без залізничних робітників не вдасться успішно перевести революцію. Прокуратор подав до судового протоколу листи, писані комуністичним провідом до Йонглова, де є сказане, що треба мати готових 20,000 робітників у ключевих залізничних підприємствах в цілому краю. На стейт Мизурї призначено 250 людей з залізниць, електривен, пакування м'яса й виробу авт.

ЗГОЛОШЕННЯ ЗА ВИПЛАТУ НА ЧАС БЕЗРОБІТТЯ РОСТЕ

Нью Йорк. — Число нових зголошень за виплату забезпечення на час безробіття в стейтї Нью Йорк випроводж чотирьох тижнів, тобто до 30 квітня, виносло 333,294, а це значить збільшення таких претенсій на 9 відсотків понад число зголошень претенсій за попередній місяць. Ці цифри оприлюднює стейтвий департамент праці. У самім місті Нью Йорку скількість зголошень претенсій на час безробіття зросло на 13 відсотків і виносилася цифру 230,095. Усіх зголошених претенсій за виплату допомоги на час безробіття в стейтї було в дні 30 квітня 412,196. Крім того було 65,768 ветеранів, які тоді побирали допомогу на утримання з федеральних фондів.

ВУГЛЕКОПИ ЗАГРОЖЕНІ В ШАХТІ У ЖИРАРДВІЛІ

Жирардвил, Па. — Чотири вуглекопи залишилися в закрїпї твердого вугілля 800 стїп під землею, де вибухла пожежа. Рятункові відділи втїскають туди повітря, однак від загроженних не чути ніякого знаку. Поміж ними є Вільям Келї й Йосип Вовак з Шенандоа, а Реймонд Еї та Вільям О'Брайєн з Жирардвилі.

не вдавсь. Комуна повстала за спонукую французького фїлософа Фурїє.

ДОЛЛЕС ПЕРЕДБАЧУЄ МОЖЛИВІСТЬ ВІЙНИ

Вашингтон, 4 травня. — Джан Фостер Доллес, американський представник в Організації Об'єднаних Держав, вїзвав сенат до ратифікації Північно-Атлантийського Оборонного Пакту і до оприлюднення остоороги, що Америка дає за безпеченство Європи, а теж, що не оставить інших частин світу для свободних потягнень Советського Союзу. Коли б сенат відкинув ратифікацію пакту, тоді може прийти до непередбаченого нещастя, а можливе, що й до війни. Доллес не домагався якогось додатку до пакту, тільки дораджував сенатові оприлюднити заяву про наміри Злучених Держав. Таку заяву може обдумати комісія закордонних справ, коли буде висилати повному сенатові звіт з підготовчої праці.

СВЯТО РІЧНИЦІ ПРОГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВИ ІЗРАІЛЯ

Нью Йорк. — У Медисон Сквер Парку і в Карнегі Голл відсвятковано в середу 4 травня першу річницю проголошення незалежності Держави Ізраїля. На пополудневім вічу під отвертим небом в Медисон Сквер Парку промовляв перший президент Ізраїля, д-р Хаїм Вайцман. Там зямалося 125,000 жидів з Нью Йорку. Відчитано теж телеграми від президента Трумана й губернатора стейту Дюї. Підчас обїду Юнайтед Джуїш Апїл в готелю Валдорф Асторїя з нагоди першої річницї Ізраїля і зїбрано на допомогу імїгрантам до Палестини \$15,000,000 як частину загальної кампанії яка має принести \$250,000,000 на жидівські добродїїні іцїлї.

ВИГЛЯДАЄ, ЩО ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ 12 НІМЦІВ У ПОСПІХУ

Вашингтон. — У сенатській підкомісії збройної служби склав свідцтво колишній польовий суддя, полк. Едвард Л. Вай Роден, про смертний присуд над німецькими вояками, які брали участь у масакрі американських вояків у Малмеден, в Бельгії, 12 грудня 1944 р. Тодї замасковані 80 американських пїлників, а за масакру засуджено опїсїлї 73 німецьких вояків з прибічної сторожі Гїтлера („Шуцштафель"). Підкомісія, переслухавши полковника-суддю приходить до висновку, що з серед 73 засуджених на смерть було 12 німецьких вояків, хоч суд не мав достаточних доказів їхньої вини.

ЮГОСЛАВІЯ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ЗА ПОЗИЧКУ ДО СВІТОВОГО БАНКУ

Вашингтон. — Югославія повідомила уряд Злучених Держав, що вона звернулася до Міжнародного Банку для Відбудови й Розвитку за позичкою і тепер проаєх уряд Америки підтримати це зголошення. Уряд Америки відповів, що займе звичайне становище, тобто буде глядіти з чисто бизнесового становища на таку позичку. Югославія хоче позичити \$20,000,000, щоб з них закупити машинерію й інший потрібний виряд для відбудови свого господарства.

НОВИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГРАБУНОК В СОВЕТАХ

Москва, 5 травня. — Советський уряд проголосив вчора вже четверту з черги пїслявоєнну „державну позичку" від зубожілого населення на виконання державних пїланїв. Висоту позички цим разом встановлено на 20,000,000,000 карбованців. Советські позички це один з найбільш ганебних засобів терору цієї поліційної держави проти народу. Як звачити, що советський робітник мусить два-три місяці працювати, щоб могти купити собі примїтивний одяг, та що советський колгоспний невольник взагалї не має можливостї здобути гроша, то ця примусова „добровільна позичка" стає одною з найбільших змор советського населення. Партійні гайдукї розпорошуються по цілій країні і терором заставляють людей „добровільно" та ще „з великим пїднесенням" „ентузіазмом" віддавати ненаситній „державі" ще й той останній грїш, що вони в потї чола здобули невольничим трудом та якого самї потребують на бодай мінімальне заспокоєння своїх найпримїтивніших потреб.

ПРИЙНЯТО ПРОЄКТ СТАТУТУ РАДИ ЄВРОПИ

ДЕСЯТЬ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН ВІДКРИВАЮТЬ НОВУ СТОРІНКУ СВОЄЇ ІСТОРІЇ

Лондон, 5 травня. Представники десятих європейських країн, в тому дев'ять міністрів закордонних справ і один амбасадор в заступствї міністра, прийняли вчора і сьогодні вранці підписуєть статут проєктованої Ради Європи, що буде здійсненням ідеалу європейської парламенту. Це є вислідом багато-місячної фахової праці дипломатів договірних країн: Великої Британії, Франції, Бельгії, Голандії, Люксембургу, Італії, Ірландії, Норвегії, Данії і Швеції. Вранці підписання статуту відбулось сьогодні після полудня з участю міністрів закордонних справ та інших високих представників. Це вперше в історії відбулось такий парламентарний союз багатьох народів на добровільній, урядовій базі. З поінформованих британських кол рівночасно повідомили, що британська делегація включатиме парламентарних представників не тільки урядової Лейбуристської, але й опозиційної Консервативної партії. Тим самим сподїються, що в першій сесії Ради Європи, на постійній осїдок якої остаточно вибрано французьке місто Страсбург, візьме участь теж Вінстон Черчил, як офіційний член британської делегації. Представники заїнтересованих країн теж погодилися, що постійним генеральним секретарем Ради повинен бути вибраний француз. Цему конкрет-

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ БУТИ ПРОТЕКТОРОМ ХРИСТИЯНСЬКИХ ІНТЕРЕСІВ В ЄРУСАЛІМІ

Люзанна, Швайцарія, 5 травня. В цьому місті ведуться під наглядом Об'єднаних Націй переговори в справі повного замирення Палестини і сьогодні повідомлено, що Франція має надію, що її знається протектором святих місць в Єрусалимі. Під цим оглядом Франція вже має свою традицію, як теж Папа Пїй XII. посередньо виявив на це свою згоду, домагаючись свого часу міжнародної охорони тих місць.

АМЕРИКА ВІДМОВИТЬ ВІЗИ ГРЕЦЬКОМУ П'ЯТИКОЛОННИКОВІ

Лейк Соксес, 5 травня. — В колах Об'єднаних Націй вчора вже наперед заповіли, що департамент стейту по всяких правдоподібностях і цим разом відмовить візи „міністрові" большевицького „уряду вільної Греції", Порфірогенісові, що хотів тут приїхати на переговори з грецьким „монархо-фашистами". В цій справі він просив посередництва ОН.

ЗАКІНЧЕНО РАЦІОНАЛІЗАЦІЮ ОДЯГІВ І ВЗУТТЯ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Франкфурт, 5 травня. Управління злучених американсько-британської західних зон проголосило вчора остаточне закінчення раціоналізації одягів і взуття, що їх тепер можна купувати у вільній продажі. Рішення увїйшло в силу безпосередньо.

12-ГО ТРАВНЯ КІНЕЦЬ БЛЮКАДИ БЕРЛІНА; 23-ГО ТРАВНЯ КОНФЕРЕНЦІЯ МІНІСТРІВ

Лейк Соксес, 5 травня. — Представник чотирьох великодержав: Злучених Держав Америки, Великої Британії, Франції і Советського Союзу, вчора тут погодилися, щоб советська ब्लюкада Берліна та західні відплатні комунікаційні обмеження зі советською зоною були перервані в дні 12-го травня та щоб після того, дня 23-го травня, відбулася конференція Ради міністрів закордонних справ цих великодержав, яка обговорила б „питання відносно Німеччини та проблеми, які виникли з положення в Берліні, включно зі справою валюти в Берліні". Ці рішення винесено вчора на конференції представників чотирьох великодержав в Об'єднаних Націях, що відбулася в головній квартирі американської делегації в Нью Йорку. На цій конференції советський представник, згідно з передбачуваннями, дав позитивну відповідь на недавню письмєну заяву трьох західних союзників в цій справі. Про ці рішення негайно повідомлено генерального секретаря Об'єднаних Націй Трігве Лі, з огляду на те, що справа Берліна все ще є на порядку наряд Ради Безпєки. Трігве Лі у відповідь на це аював телеграфічні статутуєть американському і советському представникам, заявляючи, що ця остання їх спроба порозумітїся в справі Німеччини є великим кроком вперед до миру та що вона скріплює Об'єднані Нації. Тепер представники чотирьох великодержав мають ще встановити подробиці як щодо закінчення ब्लюкади Берліна так і зустрічі міністрів.

ГЕН. КЛЕЙ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД СОВЕТСЬКИМ „УТОДОВСТВОМ"

Графенвер, Німеччина, 5 травня. — Усупаючий американський головнокомандуючий в Європі та військовий губернатор Німеччини, ген. Луїсїєс Д. Клей, резїгнацію якоїго з цих відповідальних постів прийняв недавно президент Труман, відібрав вчора ще останнє поздоровлення від своїх співробітників та від військ під час великої військової паради в цьому центрі американського гарнізону в Німеччині. При цій нагоді ген. Клей заявив, що він не вірїть в щирїє виявленого в останньому часі советського „утодовства", він вважає це тільки за тимчасову тактику в советському змаганні до тої самої мети: до панування над світом. Проте, ген. Клей вважає, що війна все ж таки не є неминуча та що до неї можна не допустити насамперед вірою в американські ідеали та їх практичний здійснюванням. В дальшому він висловив свій погляд, щоб об'єднана Німеччина, яка по його думці раніше або пізніше так заїснує, не включати-ме всіх територій, що їх відідає Польщі в рекомпензату за пересуєння на захід колишнього польського східного кордону. Ген. Клей дораджує довшу окупацію Німеччини у відповідно злагідненій формі, вважаючи, що тільки це може відродити й забезпечити демократію в тїй країні. Ген. Клей вертається до ЗДА 15-го травня.

ЗАКІНЧУЄТЬСЯ БОРІТЬБА ЗА БЕРЛІН, ПОЧИНАЄТЬСЯ ЗА НІМЕЧЧИНУ

Берлін, 5 травня. — Факт, що Совети після майже одного року скапітулювали щодо ब्लюкади Берліна, викликав велику радість і авдовїлї серед місцевого населення і не тільки тому, що воно сподїється тепер всїляких господарських полєкш, але головнотому, що такий вислід воно вважає трїумфом західних союзників над большевизмом. З боку західних союзників підкрєслюється з великим призначанням поведінку німецького населення Берліна під час блюкади, що теж у великій мірі допомогло до теперішнього трїумфу. Британський командант Берліна заявив в окремому посланні до населення, що його „відвагу під час блюкади не підє в забуття" та що його інтереси будуть і в майбутньому мати повну західну охорону. В політичних колах радієть з призоку закінчення блюкади Берліна прїтежнюється непевністю майбутнього цілої країни. Загально тут вважається, що з перерванням блюкади кінчається переможно для заходу битва за Берлін, та що тепер на найближчій конференції Ради закордонних міністрів почнеться битва за цілу Німеччину, вислід якої сьогодні є важко передбачити. Теж щодо перервання блюкади Берліна думки німців, зокрема в самому Берліні, ще поділені. Во хоча за барикадами советської блюкади німцям доводилось зазнати всїляких господарських обмежень, зате вони були безпечні політично. Тепер кожного непокотїє думка, що буде дальше.

ІРЛАНДЦІ НЕВДОЛЕНІ З БРИТАНСЬКОГО ЗАКОНОПРОЄКТУ

Делїн, 5 травня. — Внесєння в британському парламенті законопроект, який у залежнєс від згоди місцевого парламенту прилучення північної Ірландії до ново-проголошеної суверєної Ірландської республіки, викликає знову велике негодування серед ірландців.

БЕЛЬГІЯ РАТИФІКУВАЛА АТЛАНТИСЬКИЙ ПАКТ

Брюссель, 5 травня. — Бельгія була першою країною, що ратифікувала підписаний недавно у Вашингтоні Атлантийський договір безпеки. Бельгійський парламент прийняв цей договір більшістю 139 голосів проти 22 та при одному здержаному.

ПЕРША ПОСІЛКА ДОПОМОГИ З ПІАНУ МАРШАЛА В ТУРЕЧЧИНІ

Істамбул, 5 травня. — В місцевому порті відбулись вчора великі урочистості з провду приїзду першого корабля з товарами з допомогового пїлану Маршала для цієї країни. Привезено головнотрактори та інше сільсько-господарське устаткування.

СВОВОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
Число з понеділка (англійською Частину):			
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50
В Джерсі Ситі і Закордоном:			
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОВОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВЗИВАЄ РЯТУВАТИ КИТАЙ

У зв'язку з берлінською блокадою поширюються чутки, що Кремль поставив як одну з вимог її знесення визнання Злученими Державинами комуністичного китайського уряду. Таки чутки не мали б жодного значення, якби не та обставина, що це не є новиною, що того роду натиск на американську закордонну політику існує вже віддавна, коли комуністи ще не мали таких великих успіхів у Китаю. Тому і не диво, що є люди, що припускають, що це може статись тепер, коли китайські комуністи розголошують кожного дня щораз нові успіхи.

Як ми вже кілька днів тому зазначили, комуністичні успіхи в Китаю є кремлівськими успіхами, а одночасно американською поразкою, чи власною поразкою демократичних потуг. Це ж є поширення московського тоталітаризму та імперіалізму. Тому годі припустити, щоб департамент стейту визнавав у Китаю комуністичну владу з Мао Це-Тунга на чолі. Та заки почуємо урядовий голос у цій справі, добре, що заговорив про ряткування Китаю ген. Ченолт, відомий знавець китайських справ та борець за незалежний і демократичний Китай. Представляючи китайську трагедію перед сенатським комітетом, ген. Ченолт підкреслює цілком слушно, що вже сама американська пасивна політика готова віддати в руки комуністів цілу Азію, «від Берингового моря до Балі». Він вивав Злученим Державинам до негайного ряткування Китаю, бо «інакше пропаде цілий Китай». І не тільки Китай, попадуть у руки комуністів ще й такі країни, як Індонезія, Малайя, Сіам, Бурма та Індонезія, а далі буде загрожена Індія, а ще далі приблизиться ця загроза до Середнього Сходу. В такому положенні, представляє ген. Ченолт, годі думати, щоб і Японія та Філіппіни не стали комуністичними, а зокрема Японія, що так тісно зв'язана з Азією економічно.

Про всі ці речі, що їх представив ген. Ченолт у сенатським комітеті, читав американський загаль у своїх газетах якраз у тому часі, коли деякі з тих газет зачали поширювати чутки, немаче б то «про-російські» елементи в департаменті стейту на тискали, щоб уже раз «прочистити» цілковито атмосферу і така зговоряться з Совєтами, погоджуючись, між іншим, теж і на совєтське домагання визнання Злученими Державинами комуністичного підбою Китаю. Немає найменшого сумніву, що існує совєтський натиск, зате інша справа, що думає і як до цього відноситься департамент стейту.

У Китаю це все не пропало. Ще є на заході та полудні дев'ять провінцій з понад 150 мільйонами населення, що не є під комуністичною владою. Населення тих провінцій, як запевняє ген. Ченолт, готове до оборони, а тільки потребує допомоги. Знов знавця міжнародних справ, Джордж Філдинг Еліот, пише, що коли є ще така велика китайська сила, яка готова до боротьби з комуністичною навалю, то було б великим промахом не підтримати цю силу на дусі. До того треба ще додати, що дальша комуністична агресія захопила б уже територію, які мають особливе значення для британських та французьких посілостей. Значить, що в дальшій допомозі Китаєві повинні бути глибоко заінтересовані теж і Велика Британія та Франція.

З усього цього виходить, що Китай не є ще втрачений та що може бути згодом відзискане й те, що знайшлося тепер у руках комуністів, якщо дамо негайну допомогу тому Китаєві, що не складає зброї й готов до дальшої боротьби.

Відмасковують Ку-Клак-Клен

Здемаскування в ньюйорському процесі комуністичної підпольної акції при одночасній використанні повних прав американської конституції впливає теж позитивно на кожен відмаскування тайної організації, звісно під назвою Ку-Клак-Клен. На це вказує рішення у цій справі міської ради Атланти, столиці стейту Джорджія. Це місто вважало досі за головний осідок Клену й тому ухвалу міської ради мусить звернути на себе загальну увагу.

Одноголосним рішенням 17 радних міста Атланти заборонили прилюдне носіння масок на вулицях міста, за винятком різних традиційних свят, таких, як Галовин. Хто піде проти цієї заборони, наражується на грошову кару у висоті \$200 і 30 днів тюрми.

Ухвала тим замітніша, що в різних околицях південних стейтів слідно було посилену діяльність Ку-Клак-Клену впродовж останніх чотирьох місяців, починаючи від Нового Року. Така «весняна гарячка» повстала там мабуть як хвалева реакція проти давніших рішень міських рад в різних місцевостях з заборонами носити маски. Реакція виявилася скопленням 16 людей і вивезенням їх автоматами на «покарання». Карали так, що били ремнем, а часом тільки страшили.

У місцевості Гукер, у стейті Джорджія, за маскування «кленсменів» схопили сім нігрів, відвезли їх на відокремлене місце і там їх побили. Між побитими був один ветеран, який повернувся з війни у Франції, і другий, що брав

участь у війні на Тихому океані.

В місті Атланта розвинув був активну діяльність один лікар, який переводив церемонії «натуралізації» на лад прийняття членів Ку-Клак-Кленом і так штучно викликав настрій ворожий до нігрів та до чужинно-уроджених американців.

Ці випадки кленсменів не залишилися без належного простесту. Першим був суддя Тавенсінд з апеляційного суду стейту Джорджія, який зажадав слідства великої судової лави над кленсменами в Атланті. У Талгассі, на Флориді, губернатор Фуллер Боррен звернувся до стейтлової легіслативи з запитом, щоб ухвалити стейтлові права для відмаскування членів Клену. Такий самий законопроект з'явився в легіслативі в Нешвилі, у стейті Тенесі, де Клен має вже за собою понад 80 літ «діяльності».

Рішення міської ради в Атланті як і зазначені стейтлові законопроекти вказують, що відмова публіка чується принижена виступами Ку-Клак-Клену, які компрометують південні стейти перед світом, а крім того дають виправдання комуністам, чому вони присвоюють собі право заводити диктатуру, очевидно на свій лад.

Як досі показується, найліпшим засобом проти беззаконня у всякій формі є не тільки реєстрування проступків, але й поіменне називання винуватців. Здорово прилюдно опінію мусить швидше чи пізніше причинитися до повної законності, а з цим і до правильного функціонування демократичних прав у вільній країні.

Менше спів і більше серця до нових імігрантів

Від часу, як приплив нової української іміграції до цієї країни почав прибирати масового характеру, на одне з перших місць в нашому приватно-особистому і загально-громадському житті висувається щораз більше необхідність відповісти на нормалізацію наших взаємовідносин. Йдеться насамперед про практичну нормалізацію, бо якщо вона на ділі була тільки в деякому відношенні така, як є на словах, то було б зайве і заторкувати її публічно. На жаль, на підставі багатобічних інформацій і повідомлень та на підставі власних спостережень доводиться ствердити, що практично ці справи ще справді залишають багато чого до побачення.

Вже на початку цих міркувань треба підкреслити, що вони аж ніяк не відносяться

до цілого нашого загалу. Навпаки, велика частина американських українців справді прийняла своїх братів з Європи з одвертими раменами та ширим, не лукавим серцем. Велика кількість наших місцевих родин прийняла цих нових імігрантів до свого гурту, заопікувалася ними, допомагає їм по своїй зможі та насамперед намагається їх розуміти і по дружньому, по братньому допомагає їм вжитися в нові обставини. Це та велика частина нашого свідомого загалу, що завжди має відкрите серце кишеню на всі народні потреби, що колись сама знавала багато злиднів і поневірянь та яка сьогодні хотіла б заощадити їх іншим.

Але в нашій громаді не бракує й таких словних патріотів та добродіїв, які при кожній нагоді проливають крокоди-

лячі сльози над долею «бідних скитальців», але на ділі самі гірше ворога над ними знуcaються. Щоб не бути голословним, наведемо деякі відомі нам приклади з Нью Йорку (і Брукліна теж!).

Як відомо, в мітрополітанському Нью Йорку відчувається тепер велика нестача мешкань, а для нових імігрантів вона подвійно дошкульна. Вони, наобивавшись всіляких чужих порогів по таборах та й з великими викидами совісті аби була, не бути тгарем для своїх добродіїв, що допомогли їм прихити до цієї країни, намагаються в першу чергу найти собі який «свій кут» та з нього починають нове життя. У них немає ані банкових конт, дуже часто ще навіть відповідної праці, але «свій кут» для них є передумовою всього. Тут власне починається трагедія. Вправді, багато совісних наших громадян допомагають в тому як можуть, але є багато й таких, що це бажання «свого кута» в нових імігрантів використовують для найгіршої сорти ракетрства. Ми знаємо автентичні факти, де ніхто інший, тільки українські «суперінтенденти» в домах на Давн-Тавн чи в Брукліні лихварсько брали від нових імігрантів по дві, три і більше сотні доларів «за ключ» від вільного в домі під їх опікою мешкання. При цьому вони, очевидно, не «вилагали», Боже борони, де ж би так, вони тільки пропонували «ваша ласка». А якщо новий імігрант кілька днів наважвся й йому таки не пошало позичити сотні доларів на ту «ласку» та вернувся тільки зі сльозами в очах, що він ту «ласку» заплатити, як заробить, то ці великі добродії безрадно розводили руками, що «лендлорд» вже мешкання сам забрав та ще й мало що їх самих, мовляв, не викинув, і вони дуже жалують, вони хотіли б якнайліпше, але вони... звичайно вже заінкасували «за ключ» дві-три сотні доларів та відпустили мешкання першому-ліпшому з вулиці, що їм їх запропонував. А в неділю вони знову будуть під церквою чи деінде над «скитальчою недолею» крокодиллячі сльози проливати та принагідно й на чий-небудь рахунок чаркою «чотирьох рож» чи іншої «бленд» запивати.

Деякі подібні приклади можна б навести і з шукання праці. Інше діло, що того роду рекет мешканств є теперішнім загально-американським лихом і було б неслухно приписувати його тільки українським суперінтендентам. Несомні власники домів, які це можна вже було ствердити з багатьох судових процесів в подібних справах, завели це погане рекетрство, яке далося гірко відчувати в першу чергу

гу американським ветеранам, що верталися з війни.

Ми підкреслюємо, що це не є загальні випадки, навпаки, їх є відносно мало, як брати цілості нашого громадянства. Але ми їх підносимо і скажемо чому. Бо ці відносно мала кількість «суперінтендентів» та інших добродіїв на словах приносить велику шкоду цілій нашій громаді. Вістки про того роду випадки розносяться далеко швидше і ширше, ніж акти справді шляхетного відношення і війни, ці негативні і не позитивні повідомлення стають часто базою взаємовідношення. Нові імігранти, з ними кілька попередніх років доля немилосердно кидала та знушалася над ними, огричуться ще більше, ще більше розгублюються та міркою оціних жалюгідних винюкових випадків мірюють весь наш загальний громадський розвиток. Проти того ми всі, ціла наша відповідальна громада, мусить всіми силами боротися. Звичайно, чорні віви трапляються всюди, вони є і між нашими громадянами і вони, цілком природно, трапляються між новими імігрантами. Але ці чорні віви в жадному разі не можуть бути рішальні в справах нашого взаємовідношення та його дальшого розвитку. І про це, підкреслюємо, мусить подбати весь наш позитивний загаль. Ми в майбутньому будемо безпощадно таврувати всі наявні і провірені випадки чи то карігідного ракетрства всіляких «суперінтендентів», чи есентуальні безвідповідальні виступи з боку поодиноких нових імігрантів. У спільному інтересі нас усіх та в інтересі нашої громади тепер і в майбутньому, ми мусимо спільно докласти усіх сил і зусиль для нормалізації наших взаємовідносин під кожним оглядом і в усіх випадках.

Тут велику позитивну роль можуть і мусять відіграти на місцях насамперед ті відповідалі місцеві громадяни і в цьому повинні всіми силами допомогти вже якнебудь установлені новоприбулі. На місцях найкраще видно можливість і форми такої нормалізації. Заки ми зачнем розв'язувати ці проблеми в цілому масштабі, їх треба вже, негайно розв'язувати на місцях і розв'язувати не словами та дискусіями, але практично, від щоденних справ. Першою передумовою розв'язки цих справ вважаємо необхідність, щоб чи то з приватної чи з громадської ініціативи творилися по наших громадах Переселенці Осередки, Комітети, які якнебудь їх назвється, які приділяли б окрему увагу справі влаштування на мешкан-

ня і працю нових імігрантів. Це перша передумова, яка мусить бути виконана перед усіми іншими і її позитивно можна розв'язати тільки на місцях по громадах, бо жаден з наших центральних Комітетів ані інших центральних установ того полагати не можуть. Натомість, їх можна полагати по громадах, якщо справді до нових імігрантів ми усі матимемо більше серця ніж слів.

Наостаннє хочеться ще звернути кількома словами диктованої практикою та спостереженнями і інформаціями поради до місцевих громадян і нових імігрантів.

До місцевих громадян наше шире прохання: намагайтесь насамперед зрозуміти наших братів з Європи. Вам легше це зробити ніж їм, бо ви сами колись такі були як вони. Не беріть їм за зло та не осуджуйте їх по тім, що вони інакше поведуться, інакше реагують на поодинокі справи, відносяться до них так, як би ви хотіли, щоб до вас відносилося в таких обставинах. Це правильно, нам усім теж важко доводилось, як ми тільки опинилися на тій землі, в багатьох випадках далеко важче, ніж тепер новим імігрантам. Але нам тоді було легше, бо ми від нікого тої опіки і допомоги не могли сподіватися. А сьогодні нам далеко більше вдовіль і радости та винагороди за колишні труднощі дасть свідомість, що ми допомагаємо іншим, аби вони не переходили того, що переживали ми. Натомість тільки для людини може мати вдоволення з нужди інших. Не будемо тими сліпими чи горбатими каліками, які хотіли б аби всі люди були такі ж горбаті, якщо вони самі не можуть бути прості. Досі ціла наша американсько-українська громада у відношенні до свого «Старого Краю» та до своїх братів Європи дала вже найкращі приклади шляхетності і благородності, вона дала їм і, теперішнім українським скитальцям в Європі, доказом чого може послужити праця і успіхи ЗУАДКомітету. Завершення цієї праці-буде, як ми ще тут допоможемо, цим нашим братам відповідно влаштуватися та разом з ними нести наше дальший тягар нашого громадського життя.

Нові імігранти, натомість, повинні запам'ятати собі одну правду: хай не бійняють і не осуджують цілості на підставі поодиноких прикладів. Завтра вже вони побачать Америку взагалі, а наше громадське життя, нашу громаду зокрема в цілому іншому світі, як вони їм здаються і тільки здаються сьогодні. Вони зрозуміють і належно оцінять це життя тільки тоді, як його пізнають, а цього не можна досягнути ані за місяць, ані за рік.

Для всіх нас, місцевих громадян і нових імігрантів, одне мусить правити за головну ціль і базу нашого взаємовідношення: максимум доброї волі. Труднощі, непорозуміння, суперечки і т. п. належать до життя і вони є не тільки самозрозумілі і природні, але вони можуть бути навіть творчі, якщо добра воля і взаємне розуміння та високі цілі будуть не тільки словом, але й ділом застосовані в їх подоланні. Ми всі маємо однаковий обов'язок до цього постійно і всіми силами змагати.

Запитав на закінчення слідчий і подав їй аркуш паперу, списаний рукою її дочки.

Цветкова повільно прочитала донос своєї дочки на себе і рішуче відповіла:

— Ні, це не моя донька, — а член Сочинського комсомолу.

І гірко заплакала.

(Дальше буде).

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕННІМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

23)

Хворий похитнувся, здригнув і помер. Помер із свідомістю, що хоч перед смертю своєю він дійшов до недосяжного Ідеалу.

Але це було не світло Істини, а тільки вуличні електричні ліхтарні.

Аналізуючи науку та прагнення духоборів та їхні мандрування по двох континентах, мимохіть робив висновок, що їхній ідеал: це — не світло Істини, а лиш світло від вуличних ліхтарів людського земного існування. І навіть в тюрмі, умираючи і духовно і фізично, духобори вказували на земні раціоналістичні ідеали, твердили, наче в

маренні, що світло цих «ліхтарів» і є світло Істини.

ФЕЛЬДШЕРКА ЦВЕТКОВА

Комсомолка з Сочі, Цветкова, донесла в ГПУ на свою матір фельдшерку-акушерку про це, що вона деяких своїх пацієнтів лікує молитвами та приймає у себе таємних священників і монахуючих.

Через якийсь час, одного разу вранці, останнім пацієнтом зайшов до її кабінету якийсь літній чоловік, одягнений по-робітничому. На запитання фельдшерки, чим вона могла би бути йому корисною, старий роззбентив свій сі-

ряк, спід якого спустилася пола ряс, потім скинув шапку, показав своє довге волосся і представив себе:

— Я таємний єпископ Іов... Дайте мені чогось поїсти та трохи відпочити, і увечері я піду від вас.

Гостинна господиня зраділа, нагодувала його, дала пожитися, покляла спати, а увечері ще й грошей на дорогу дала і побажала щасливої подорожі.

Старий їй дуже дякував і перед відходом поблагословив. Минув місяць. Якось увечері до будинку фельдшерки підїхало військове авто, з неї вийшли двоє геопупівців і запросили її поїхати з ними до начальника при кордонного загону, у якого жінка ніби мала пологи. В медичному хаті та з робочою валізкою, вона сіла до авто і опинилася... у Ростовському потязі. На її здивування запитання, ку-

ди вони їдуть, «шпали» відповідали, що народжувати буде не жінка начальника застави, а вона, Цветкова, і для цього везуть її до Ростовського НКВД.

Пі арештували. Вранці наступного дня арештована вже була у внутрішній в'язниці НКВД, а другої ночі її повели до слідчого і обвинуватили за 10 пунктом. Її обвинувачували у підготовці загасачої релігії серед темних мас населення за допомогою шарлатанства та у поширюванні контрреволюційних чуток про швидкий прихід антихриста та кінець світу; і за 12 пунктом — що знаючи про колишнє життя начальника Сочинського районного уповноваженого НКВД, не донесла на нього, що він — колишній білий офіцер.

Цветкова сміяно відповіла, що вона дійсно віруюча християнка, визнає силу та дію молитви і очікує, як це вчать

догмати православної церкви, другого приходу Христа, — але винною ані в цьому, ні в іншому обвинувачувати себе не визнає і ніяких протоколів не підписуватиме.

— А якщо ми вас зараз притиснемо до стінки свідченнями представника цієї самої вашої православної церкви, — що ви нам тоді заповідаєте? — зловтишно посміхаючись, спитав слідчий у арештованої.

— Ніхто і ні в чому мене не зможе обвинуватити... — спокійно відповіла Цветкова. — Добре, зараз побачимо, — серйозно промовив слідчий і до когось, кудись позовнився. За кілька хвилин двері відчинилися і до кабінету слідчого увійшов... єпископ Іов у повному церковному строї, з палицею в руці, і підійшовши до слідчої Цветкової, почав її благословляти. «Єпископ» почав її умовляти, щоб вона покалася перед «слугами» Божими у всіх ан-

тисовських провинах, і він її тут таки, як єпископ, розрішав.

Цветкова відкинула його пропозицію і попередила, що розмову з ним припиняє.

Почалася очна ставка. «Єпископ» показував слідчому, як гостював він у неї в Сочі, як вона, ніби, хвалилася йому, що місцевий уповноважений НКВД — «своя людина», бо він з білих офіцерів, і що через її молитви зцілялися багато незлічених хворих.

— Те, що ця людина була у мене в Сочі — це правда, а решта — неправдивий архірей і такі ж його свідчення! — відповіла Цветкова і відмовилася від дальших пояснень і свідчень.

— А що ви нам, громадянко, скажете, якщо я покажу вам подібну заяву, але вже не від сторонніх людей, яких ви називаєте брехунами, а від вашої власної дочки, — га? —

Проф. Володимир Січинський

(З приводу приїзду до Злучених Держав).

Як відомо наші науково-мистецькі сили, оскільки їм пощастило переплисти через океан залишивши життєвину по європейських Д. Р. таборах, переїзять головню до Канади, маючи надію, що в цій величній нашої заокеанській осередку зможуть ще найкраще приміняти свої сили, як наукові чи мистецькі працівники. Мають надію, що надбане в Європі знання і уміння не підє там марне.

Але в останнім часі спостерігаємо, що і до Злучених Держав починає уже просікати хоч і невелика кількість, проте цінних і заслужених українських діячів, як на полі науковим, так і мистецьким. От недавно приїхали сюди такі наші знані мистці, як артист-малюк і славний карикатурист Едвард Козак, малюк і графік Антін Малюк, різьбар Сергій Литвиненко та історик мистецтва та архітект Володимир Січинський.

Цим разом хочемо поінформувати наше громадєство власне про цього останнього.

Не маємо змоги в короткій газетній замітці переповісти ширше про працю цього видатного нашого мистецтвознавця і архітекта. Працював він теж і довші роки як педагог. Був професором українських високіх шкіл — Педагогічного Інституту, Українського Вільного Університету і Технічної Академії (в останні роки в Регенсбурзі).

Є він автором численних наукових і популярних праць з українського мистецтва, архітектури і культури. Йому належать теж більш праці як "Історія всесвітнього мистецтва", монографії про визначні пам'ятки української архітектури і визначних українських мистців, "Monumenta Architecturae Ucrainae", "Українське ужиткове мистецтво", "Нариси з історії української промисловості", "Чужинці про Україну". Останнє видання витримало в Європі 5 видань, має вийти теж в перекладі на французьку мову в Бельгії та планується видання в англійській мові.

Як архітект В. Січинський відомий своїми проєктами в українському стилі. Йому нале-

жить ряд будов у краю і закордоном в Європі, як приватні вілли, школи, народні доми, церкви і надгробники. Одна з найбільших його будов — греко-католическа церква в Михайлівцях на Пряшівщині — величава залізобетонова споруда на 2,000 вірних, звернула на себе особливу увагу технічного і мистецького світу. Архітект В. Січинський здобув теж кілька інших премій на архітектурних конкурсах, в останнє в Канаді в минулому році.

В. Січинський відомий є також як графік і проєктант виробів ужиткового мистецтва, меблів та устаткування храмів і т. п.

З останніх видань В. С-го, що є в продажу, крім "Чужинці про Україну", відмітимо альбому українських орнаментів, вишивок, "Назва України", "Пам'ятки української архітектури" і велике видання альбому характеру "Українська культура", що закінчується друком.

Бажаємо новоприбулому мистецтвознавцю та архітектору якнайбільшого успіху особливо на полі архітектурної праці і то по лінії продовження українських архітектурних традицій. На жаль поле це тут майже не оране і ґрунт для орання твердий, бо є тут досить українських будов, але українських лише по назві, бо годі назвати українськими, що стили більшості наших тутешніх церков і народних домів. Бачили ми тут і багато архітектурних дивоглядів: — церков нагадуючих павільйони "гаргов" всходніх, стилізованих домів в формі тризубів, або церкви, нагадуючі якісь малоазійські мінарети. Коли раніш можна було це виправдувати браком наших архітектів, то тепер того виправдання вже не може бути, бо архітекти вже є.

Щодо проф. В. Січинського, то це згадаю, що оселився він близько Нью Йорку: Elizabeth, N. J., 440 Maple Ave.

Микола Бутвич.

ЯКА МАМА, ТАКА ДОНЬКА! — Це акторка Еліза Накс з донечкою, років 4, обидві вбрані на один лад, але виступлять "у параді" щойно на День Матері.

Лист до табору Ді Пі

(Замість малого фейлетону).

Дорогий Петре!

Бачиш: я таки інший як інші. Всі обіцяли писати зараз після приїзду в Америку — і не пишуть дотепер, а я не обіцяв — і вже пишу.

Чому я не обіцяв писати? Проста справа: я побоювався, що з хвилюючим приїздом до Америки людина забуває писати. Тимчасом, нічого подібного! Талант залишився на тому самому місці, — в інших навіть додаткові повиростали. Стрінеш такого позавчорашнього діпи і питаєш, чому не пише до табору — то він на тебе мокрим рядном:

— Ввоот? Я не пишу Крейзі, чи що? Та я їм що-дня пишу, та я їм кожного тижня "каре" посилюю, та я їм душу ї тїло, а вони, негоді...

Отже — бачиш: мовчить там і не гнівить людей!

Але — до речі. Ти хочеш знати про мою поїздку і про Америку. Так слухай же з кінця!

Корабель, зробив на мене велике враження — таке, дотепер, зробила на мене тільки американська військова кухня в Зальцбурзі, де я "манував" (без "л") підлогу. Нам зараз на перший стіх, дали гуляш (з дуплікатом!), яєшню, морозжене і по-дві помаранчі. Кухарі остерігали нас, щоб ми не дуже обіділися, мовляв, прийдемо все це морської хвороби віддавати — але ми висміяли їх. Що вони знають про чотириохлітній недобір діпівських шлунків? Так було і на другий і на третій день і до кінця. Морська хвороба так і не показала на очі (мабуть боялася, щоб ми ї ї не з'їли...). За 11 днів дороги ми завернули годинники на 6 годин назад; а це значить, що нас ошашували на одну вечерю.

А-га — море. Тобі, певно, цікаво знати, яке враження справило на мене море... Отже, не надзвичайне. Таке собі озерце, як альпійське Атерзее, чи Вольфганзее. В загальному можна б сказати словами грузини, що характеризував советську владу:

— Харош, тільки дуже довге.

Після приїзду до порту нас прийняли дуже тепло (кава була навіть гаряча!) пані і панове з Зудак. Після того до мене прийшов митний урядовець і спитав, чи маю золото. Я відповів йому, що якби мав золото, то сидів би був далі, в Австрії — і він прибав на моєму наплечнику наліпку "окей". Тоді я на крилах кинувся до наших свіжих американців з Зальцбургу, що ждали мене за огорожею. Коли вони лопули, що я не маю куди заїхати, кинулися й собі на крила — і відтоді я нікого з них більше не бачив. Це мене вразило більше ніж ньюйорські хмародери.

Тому, що так мене прийняв Нью Йорк, я поїхав на провінцію. Вірте або ні — ми їхали попід ту саму воду, якою їхав наш корабель (що робила тоді вода? Плила собі на здоров'єчко, над нами).

По дорозі нас минали тисячі авт. Всі страшно спішилися кудись. Я спитав свого шофера, чого вони так спішаються, а він сказав, що в Америці час — то гроші. Я дуже зрадів, що зможу заплатити йому своїм часом (часу в мене багато!), але він іронічно посміхнувся і я мусів викласти останні, важко запрацьовані на "каменях", у Трудерінгу, п'ять доларів.

Хати тут сорокати, люди і їхні вбрання теж. Комфорт не самовитий — цілком відмінний від нашого. Зварене яйце з горшка на тебе свище (бе-

реш, мов, а ні — назад до курки вертається!), помийне відразу наступити — само відчиняється. Дівчата ходять у підкочених робітничих штанах. Я свої, що взяв був у Піексі до роботи, вже продав — за ті гроші й живу. Коли можете приїхати ще декілька пар — на тому можна зробити тут бізнес.

З нашої фавни нема тут ані солов'їв, ані жаб, ані бузків (діти проте родяться — і то двометрові, як виростуть). За те багатство комарів і гадяк. Особливо небезпечна одна червона рептилька ("по-українськи пише та не українством дише").

Наша стара імміграція держиться дуже добре. Свіжих гостей з-за океану держать так по тижневі. Скільки тут усіх іммігрантів, ніхто не знає.

Мова тут подібна, як і в нас, тільки з дещо відмінним значенням. Так, наприклад, як ти приїдеш, "кара", що ждуть тебе, виявиться звичайним автотом. Так само нема рації лякати, "клинунувати", це тільки значить, що твоє вбрання, чи тебе, вичистять. "Боси" є подвійні: одним їдши до "шапі", тобто робітні, а другий стоїть тобі за плечима, в "шапі", і дивиться, чи поспішаєш з роботою. Стояти в "лайні" далеко не значить, що після того тебе клинуватимуть; "лайна" — по американськи, просто, черга (по-таборовому: "хвіст").

І так можна б ще багато і багато писати. Все тут є, чого душа прагне. Крамниці таким "ізобилієм дишуть", що випадковий пропагандист з "раю" присягав би:

— Ето буржуазная пропаганда. Онї стацїлі сюда товар з цілої Америки!

А все ж, при всіх комфортах, єдного в Америці таки нема, наших старих, випробованих грабів нема. Колись, наступлені на зубці, вони давали по чолі знімченим Юркам і пригадували їм, хто вони. Як дуже придились би вони і тут. Твій О. Сип.

ДЕ ГОЛЬ ПРОТИ ЗАХІДНИХ ПЛАНІВ В НІМЕЦЬКІНІ.

Париж, 2. травня. — Ген. де Голь виступив вчора на першому травневій проти-комуністичній демонстрації, гостро критикуючи західні плани щодо відновлення німецької держави та знову відновлюючи свою повну піддержку для участі Франції в Атлантичському пакті. В тому самому часі в іншому місці відбулася комуністична демонстрація, під час якої бесідники закликали французів до революції на випадок війни зі Соведами.

ОБОВ'ЯЗКОМ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ Є, НАЛЕЖАТИ НЕ ТІЛЬКИ САМОМУ ДО СОЮЗУ, АЛЕ ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВ'ЯЗКІВ СВИДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТИ ТАКОЖ ОБОВ'ЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОІХ ПРИЯТЕЛІВ ТА ЗНАЙОМИХ

НОВІ МИСТЕЦЬКІ СИЛИ

(Надіслане з Канади).

Дня 28 вересня-м. р. прибула до Канади відома в Італії українська співачка п. Наталія Гриньох (драматичне сопрано). Наша артистка закінчила Музичну Консерваторію в Одесі, а після вийшовши на еміграцію студіювала ще довгий час італійські опери в Римі, де як серед української і чужинської публіки мала великий успіх своїми вокальними виступами. Приїхавши до Канади стала відомою своїми знаменитими виступами дня 27 жовтня в Вінніпегу і на 8-го листопада в Едмонтоні. По концертах в Манітобі і Алберті приїхала до Торонто, виступивши дня 18-го березня в Гарбурд Каліджіейт Авдіторіум. В програму входили українські народні пісні і романси, а теж італійські оперові арії. Виконання багатьох програм пройшло дуже успішно. В кожній вокальній точці можна було відчувати високу голосову техніку, багато природні дані та італійську школу співу.

Н. Гриньох має сильний драматичний сопран і є тепер однією серед молодих вокальних мистців, яка закінчила італійську школу та має надзвичайно багатий репертуар. До співучасті в концерті був запрошений композитор піаніст Юрій Фіяла, який відграв декілька своїх творів. Це був його перший виступ в Канаді по приїзді з Бельгії. В

кілька днів по концерті композитор Ю. Фіяла був на аудієнції у ректора Королівської Музичної Консерваторії і директора торонтської симфонічної оркестри сера Мек Мелана. Композитор відіграв декілька своїх творів, якими сер Мек Мелан був захоплений і просив залишити деякі твори для симфонічної оркестри.

Ю. Фіяла під сьогоднішню пору проживає в Монреалі та далі інтензивно працює над своїми творами.

П. Л.

АМЕРИКА ПРОБУЄ ПРОБИТИ ЗАЛІЗНУ ЗАСЛОНУ ПРОТИ ГОЛОСУ АМЕРИКИ

Нью Йорк. — Департамент стейту робить зусилля в переможній советських засобів для заглушення "Голосу Америки", який лунає на повітряних філях до підсоветських країн. Звіт закордону виказує, що американські зусилля приносять успіх.

ІРИНА АРТИМ
ЯК ЩАСТЯ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ
ПОЕЗИ
в кольоровій окладці
40 поезій. 75 сторін.
Ціна 25 ц.
Замовлення слати до:
"СВОБОДА"
P. O. BOX 348,
JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА! — БЕЙОН І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ ХОРУ ім. О. КОШИЦЯ при укр. Церкві св. Софії в Бейон, Н. Дж., відбудеться

СВЯТО МАТЕРИ В НЕДІЛЮ, 8. ТРАВНЯ 1949

В ЦЕРКОВІ ГАЛІ, 39 WEST 22nd ST., DAYONNE, N. J.

Початок у годині 6-їй вечір.

Програма складатиметься з представлення під назвою

ЖЕНИХ З МІСТА

жарт на одну дію, в якому беруть участь п-і А. Мороз, П. Бажеська і п-а О. Войко; з п. беруть участь М. Хмельницький, Л. Гриньох, Б. Пахолок, М. Мороз і М. Білик. В другій частині виступить Хор церковний під диригентурою уч. п. В. Мельничука. Відповідний реферат виголосить новоприбула зі скитальщини українська учителька п-і Стефанія Олійник, декламацию виголосить М. Білик. Кінцеве слово скаже місцевий парох о. д-р В. Клодницький.

До ласкавої участі запрошуємо всіх чесних громадян прийти і гідно вшанувати також українську матір!

УВАГА! — НЬОАРН І ОКОЛИЦЯ!

ЗАБАВА В ЧЕСТЬ МАТЕРЕЙ (MOTHER'S DAY PARTY)

ЗАГАЛЬНІ СХОДИНИ

— відбудуться —

В НЕДІЛЮ, 8. ТРАВНЯ 1949

в годині 5. вечір

В СІЧОВІЙ САЛІ, 508 — 18th AVE., NEWARK, N. J.

Вступ вільний. Перекуса і гостина

Спеціальні Ціни Фірни СТАСЮКА на Біжучий Тиждень

П. Стасюк
124
Перша Евения Нью-Йорк 3.
(між вулицями 7.юю а 8.юю)

ВАРЕНА
ШИНКА
(BOILED HAM SLICED)

\$1.09
1 ФУНТ

ВУДЖЕННА
КРАЯНА
(SLICED BACON—
TALL CORN BRAND)

49¢
ФУНТ

СОЛОНІНА
СОЛЕНА ГРУВА

13¢
10 ФУН. за \$1.25

НОВБАСА
СІКАНА
ПЕРШОЇ ЯКОСТІ

55¢
ФУНТ

СВІЖИЙ
ВЕПРОВИЙ
СХАБ
(LOIN OF PORK)
В ЦІЛІМ КАВАЛКУ

49¢
ФУНТ

УВАГА! — СКЛЕП ОТВОРЕНИЙ КОЖНОГО ДНЯ ДО ГОДИНИ 6. ВВЕЧІР ТОЧНО!

Інститут Заочного Навчання при Українському Вільному Університеті

(Інформативний комунікат).

Заснування Інституту. Зважаючи на дедалі більше розпорошення нашої еміграційної молоді, що з усією гостротою ставить перед нами питання майбутнього нашої культури на еміграції, Професорська Рада Українського Вільного Університету на своєму пленарному засіданні 26 листопада 1948 схвалила проєкт Інституту Заочного Навчання при УВУ. Проєкт цей побудований на дбайливо простудійованих зразках подібних англосакських інститутів та випрацьований ініціативною групою професорів УВУ.

Мета й засоби Інституту. Інститут Заочного Навчання при УВУ має такі, статутно визначені, завдання. 1. В умовах діаспори дати українцям змогу високих студій. 2. таким чином підготувати потрібну кількість фахівців до праці в культурно-освітній і економічно-суспільній діяльності в умовах еміграційного життя так і на випадок повороту до краю при відбудові знищеного культурного, державного і господарського ладу. 3. Дати студентам суспільне знання про українське життя, українські справи й відносини в сучасному й минулому на тлі відносин Сходу Європи. 4. Уможливити нашому студентів-робітників дальші студії. 5. Дати змогу українському студенту чужих високих шкіл одночасно студіювати в Заочній Інституті і таким чином вчитися не тільки на чужого спеца, але спеца, тісно зв'язаного з українським культурним процесом. 6. Дати нагоду українцям, що вже не студіює і страив зв'язок з тим процесом, знову злучитися в ньому.

Засобом діяльності Інституту є докладно на англійських зразках простудійована методика кореспондентного навчання, що нею можна охопити всіх охочих кінчити високі студії українців цілого світу.

Організація Інституту. Інститут творить, з огляду на особливий характер свого навчання, вповні автономну, фінансово незалежну, але багаторазово пов'язану з Українським Вільним Університетом пов'язану високошкільну установу.

Професорами і співробітниками можуть бути в основному тільки професори й співробітники УВУ, покликані Професорською Радою Інституту, затверджені його Кураторією і апробовані Сенатом УВУ. Перша Професорська Рада складається з таких професорів:

проф. Микола Васильєв, проф. д-р Ілля Витанович, проф. д-р Володимир Кубійович, проф. д-р Олександр Кульчицький, проф. д-р Іван Мірчук, проф. Лев Окіншевич, проф. д-р Ярослав Падох, проф. Віктор Петров, проф. Юрій Шерех, д-р Микола Шлемкевич, Директор Інституту є проф. д-р Олександр Кульчицький.

Про матеріальне забезпечення Інституту дбає Кураторія, що складається з представників Товариства Прихильників Інституту Заочного Навчання (яке то Товариство дало почин для заснування Інституту й збирало фінансові засоби, щоб розпочати працю), — із представників Професорської Ради Інституту та Ректора УВУ як представника Сенату. До першої Кураторії входять як представники Сенату — Ректор УВУ, проф. Юрій Панейко — як голова Кураторії — проф. д-р Володимир Кубійович, як заступник голови — проф. Віктор Петров, як секретар — проф. д-р Ярослав Падох, як член — проф. д-р Олександр Кульчицький, д-р Атанас Фіголь і д-р Шлемкевич Микола.

Відношення до УВУ. Відношення Інституту до УВУ визначається обставиною, що Інститут являється фінансово й організаційно повністю незалежним, але з наукового боку із Університетом зв'язаною високошкільною установаю. Пов'язаність Інституту із Університетом виникає із постанов статуту: 1. що професорами Інституту можуть бути тільки професори Університету, 2. що кожочасний Ректор УВУ є членом Кураторії, 3. що екзаменаційні приписи визначає Сенат УВУ і що він визначає екзаменаційні комісії, які проводять іспити у різних скупченнях української еміграції, 4. що вписове студентів Інституту впливає в першому році в половині, в наступних в цілості, до каси УВУ. Як видно із сказаного Інститут не користується ніякою допомогою УВУ, навпаки він допомагає УВУ, zatrudнюючи низку його професорів і вплачуючи до каси УВУ вписове своїх студентів.

В теперішній момент діяльність Інституту являється доповненням і допомогою для аудиторного навчання УВУ. В міру як це аудиторне навчання буде коритися, Інститут перебіратиме навчальну функцію Університету, залишаючи за ним очевидно його традиційні дослідно-наукові завдання.

„МАМА” СМІЄТЬСЯ! — Зліва це „Токата”, років 70, а справа це її 15-літня „дитина”, що ще не навчилася, як треба поводитися в паризьких зоологічних городі. „Мама” вдоволена, що доглядачі мусять виконувати її обов'язки і „дисциплінувати” її „дитину” та вчити „товариських манер”.

Плян навчання. Навчання в Інституті відповідає своїм обсягом програмі УВУ. За студійним пляном спирається воно на спільний для всіх Відділів (факультетів) Інституту односторонній, в найширшому того слова розумінні, українсько-знавчий підвалині. Перший рік навчання має на меті дати в загальному, але досить вищепи нарисі органічно пов'язану цілість знання про Україну і українську людину в її географічному просторі, в її соціально-історичному бутті, в її повному і загально-письменницькому виразі, в її економічних і суспільно-правних минулих і сучасних відносинах. Із виховного погляду навчання першого року має дати: світоглядну базу, нарис типовий для українства гуманістично-християнським духом. З дидактичного боку перший рік охоплюватиме такі дисципліни: географію України, описову українську граматику та стилістику, історію України, історію української літератури, вступ до наук економічних, історію української культури з особливим і окремим підкресленням ролі релігії і Церкви в житті українського народу, основи соціології та основи філософії, — усе це з точки зору проблематики української людини й потреб української духовності. Перший рік навчання закінчується іспитом, що дає кваліфікацію на працю в культурно-освітній діяльності еміграційного українського життя.

По закінченні першого року — навчання провадиться в спеціалізованих трирічних відділах: (факультетах) гуманістичному, правничому, економічному та журналістичному. Таким чином впроваджується чотирирічний студійний підготування до магістерського кінцевого іспиту. Іспит провадитимуть визначені університетським Сенатом іспитові комісії, що діятимуть в різних скупченнях української еміграції.

Можливості поширення праці Інституту. Для студентів, що вступаючи до Інституту як надзвичайні слухачі, не матимуть свідомства зрілості, задумані є матуральні заочні курси, які дозволять їм в часі студій скласти вимоганий для магістерського іспиту, — іспит зрілості.

Інститут, вишколюючи працівників української культури й освіти для широких українських еміграційних мас, задумує теж в поширенні своєї діяльності, видавати для цих культурних діячів освітні матеріали й посібники із всіх ділянок українського життя і української культури. Таким чином навчальна діяльність Інституту не спинуватиметься на інтелектуальній верхівці еміграційного громадянства, але проникатиме спрова в народно-гущу найширших шарів еміграції.

Адреса Інституту: München Postamt 62, Schleissfach 8, Germany

КУПИТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країн і виплачуємо на останній пошті.
АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кривих і знайомих до Америки зі скляничками та інших країн.
ПРОДАЄМО доми та всякого роду бізнес.
У всіх справах звертайтеся до звичного
НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО.
S. KOWBASNIUK
377 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

Нові імігранти

Українці, що приїжджають кораблем „Дженерал Голбрук” до порту в Нью Йорку 11 травня 1949, заходом Злученого Українського Д.о.п.омогового Комітету у Філадельфії:

Боднар Філіп, Софія, Тереса, Іван, Галина; Брікнер Ярослав, Анемарія, Вилдред; Галиш Осип, Євгенія, Іван, Роман, Тарас; Грибовський Іван, Мирослава, Євген, Зенон; Яриковський Іван, Ляшко Іван, Маргарита; Оришин Степан, Галина, Марія, Зенон, Борис, Любомир; Оришин Антоніна; Семеніна Марія; Окрух Степан, Розалія; Полонська Віра, Маріянна, Олександр; Мудрий Василь, Іванна; Кознарський Мирослава, Марія, Марія; Кравчук Михайло; Кравець Павло; Гелетаківч Василь, Ольга, Богдан, Ірина; Ясків Роман, Луція; Хандога Мирослава; Черкасеви Олександр; Ференц Осип, Лідія, Наталія; Максимюк Богдан; Бабяк Софія; Бортновський Михайло; Хамуляк Іван, Іванна, Богдан;

Let's sing! 55 THE FIRST EDITION OF Selected Ukrainian Song

with original
UKRAINIAN TEXTS AND ENGLISH ADAPTATIONS
Translated into English by
HONORE EWACH
Music arranged by P. A. PAUSH
The album consists of following songs:
Besnaka — Spring Song
Як почуєш вночі — Lover's Sorrow
Дівча в снігах стояло — Sally's a Flirting
Пропала надія — My Love has Betray'd Me
Чи є в світі молодіш — Anna's Rosy Cheeks
Вам би я бандури — Lover's Serenade
Віють вітри — A Lover's Maiden's Song
Стоїть гора високая — A Reverie
Сонце зійшло — Love's Call
Pace ta crotie — By the Daisies.
Price \$1.25.
Send your order to:
„СВОБОДА”
P. O. BOX 348,
JERSEY CITY 3, N. J.

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇН СВІТА

ШИФКАРТИ - ПОДРОЖНІ ДОКУМЕНТИ

Продаємо різні бізнеси, доми, фарми та різного роду аскурації.

WESSON & BARTKIW
Steamship Agency
AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD
ПЕТРО БАРТКІВ
REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC
309 East 14th Street, Tel.: ALgohquin 4-8254. New York 3, N. Y.

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ повідомляє, що його

кушнірська робітня
є тепер під числом
434 East 6th St.
BETWEEN AVE. A & 1st.
NEW YORK CITY
Telephone: Spring 7-3886
Приймає замовлення на **НОВІ РОБОТИ І ПЕРЕРІВКУ**
та дає 20% опусту на всі роботи, а також **ДАРОМ**
сторидж на літо.
Самий сторидж на літо 2% від сотні.
Робітня отворена від 9. рано до 9. вечір, кожного дня.
В неділі та замовлення.

Коли Крон діграв рибалок, він зажадав, щоб вони віддали йому рибу, яку він їм передав був перед тим.

„Але ж ми не знаємо, котра ваша риба” — сказав Батна.

То дайте всі риби мені! — закликав Крон і витягнув стрільбу.

Саме в тій хвилині загомів лісами оклик визову.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукує знайомого
ПЕТРА ОЛЕСЬСВІЧ
до села Берест, повіт Ноній Санч,
Пошукує
ІВАН ТЕАЧІК з Береста
180 Birch St. North
Timmins, Ont., Canada.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ РЕАЛЬНОСТІ

УВАГА УКРАЇНЦІ! — ДОВРА НАГОДА!
180 АКРІВ І ЗАБУДУВАННЯ, ВЕЛИКА ФАРМА
на продаж.

Земля добра урожайна, при битті дозори до Атлантик Ситі, 2 милі від української церкви. Продає її вдова. Хто купить, не пожалує. Смішть, чим скорше оглянути цю фарму в South Dennisville, N. J. пишуть на адресу: **JOHN FILIPCHUK**, 604 Longfellow St., Woodbine, N. J.

МОЛОЧНА ФАРМА НА ПРОДАЖ В WHITNEY POINT, N. Y.

98-акрова фарма, 32 акри орної землі, решта пасовисько 1 ліс. Дім на 6 кімнат, гараж, електрика, молочарня, машинерія, 1 холодильник, кермична вода, барна з електрикою і водою, 11 динків корів, 6 ялівок, 1 бугай, 1 борова, 2 коні, курі, великий курник, 2 північирі, 1 лів, косарка та інша фармерська машинерія. Фарма є при новій дорозі до Нью Йорку, 20 миль від Вегемтона, Н. Я. Шкільний автобус стає перед кермич. Писати:

L. K., Jersey City, N. J.

P. O. Box 348, Jersey City, N. J.

Comfortably air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Excess 3-4444

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по \$150

якщо так неможливо як

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer.

137 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

В БРОК, БРОКЛІН, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK CITY

Tel. ORehard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPPEL:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 155 St.)

Bronx, N. Y.

Tel. MEtrose 6-5677

Велика Історія України

Видання Івана Тиктора

1,000 сторін друку великого формату і около 600 ілюстрацій, повністю вісочасний обсягом по 64 сторін. Ціна одної книжки 85 центів. Продається передплату майже за 3 копійки (182 сторін), себто на три вище, що виносить \$2.50. На 6 книжок, на 6 книжок (384 сторін) \$3.00. Передплата на цілість Великої Історії України, 15 книжок, до 1,000 сторін, всього \$10.00. До цілість буде додана безплатно оригінальна, три-ма обкладинка. Хто платить за цілість збори, отримає від Видавництва ще гарний і цінний подарунок. Просимо виповнити замовлення і надіслати передплату, а Велика Історія України приїде до Вашого дому. Просимо також накласти Вашого вільного до передплати.

ЗАМОВЛЕННЯ
До В-на І. Тиктора,
Winnetka, Man., Canada.

I. TYKTOR, PUBLISHER,
P.O. Box 3597,
Winnetka, Man., Canada.

Вислаю передплату на Велику Історію України, на цілість, на 6, на 3 книжок*) \$ і прошу вислати її на адресу:

Ім'я й прізвище:

Докладна адреса:

(Адресу просимо писати по-англійськи).

Незамовник можуть платити місячну передплату 85 центів.

*) Непотрібне скресати.